

VENDIM
Nr. 43, datë 19.7.2012

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	Anëtar i	“	“
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“
Vitore Tusha	Anëtare e	“	“
Sokol Berberi	Anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	Anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	Anëtar i	“	“
Admir Thanza	Anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datë 15.5.2012, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr. 10 Akti, që i përket:

KËRKUES : Bardhyl Shehu

SUBJEKTI I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme, e përfaqësuar nga Adnand Kosova, me autorizim.

Zyra e Përmbartimit Tiranë, në mungesë.

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të parimit për një proces të rregullt ligjor, si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nga autoritetet e ngarkuara nga ligji, brenda afatit të arsyeshëm, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6/1 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ).

BAZA LIGJORE: Nenet 42 dhe 131/f të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6/1 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

GJYKATA KUSHTETUESE

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Admir Thanza, kërkuesin, i cili kërkoi pranimin e kërkesës, përfaqësuesin e subjektit të interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, i cili kërkoi rrëzimin e kërkesës dhe pasi shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Mbështetur në vendimet gjyqësore bashkëngjitur kërkesës rezulton se, mbi bazën e urdhrit të Prokurorit të Përgjithshëm nr. 281, datë 29.10.2008, Drejtoria e Inspektimit dhe Burimeve Njerëzore në Prokurorinë e Përgjithshme ka ushtruar kontroll në Prokurorinë e Rrethit Gjyqësor Kurbin. Në përfundim të kontrollit janë konstatuar shkelje në mosrespektimin e ligjit procedural penal në fazën e hetimit paraparak dhe në përfaqësimin e akuzës në gjyq nga ana e prokurorit Bardhyl Shehu (kërkuesi).

2. Prokurori i Përgjithshëm, pasi ka vlerësuar sugjerimet e Këshillit të Prokurorisë dhe shkeljet ligjore të kërkuesit si të rënda dhe të natyrës që diskreditojnë rëndë figurën e prokurorit, i ka propozuar Presidentit të Republikës shkarkimin nga detyra të tij.

3. Presidenti i Republikës, me dekretin nr. 6228, datë 2.9.2009, ka dekretuar shkarkimin nga detyra të kërkuesit.

4. Për shfuqizimin e vendimit administrativ, dekretit nr. 6228 të sipërpërmendur, kërkuesi ka paraqitur padi në Gjykatën e Apelit Tiranë e cila, me vendimin nr. 25, datë 18.3.2010 (referuar si vendimi nr. 25), vendosi *“Pranimin e padisë së paditësit Bardhyl Shehu. Kthimin në detyrën e mëparshme të paditësit si prokuror pranë prokurorisë së rrethit gjyqësor Kurbin. Detyrimin e palës së paditur, Prokuroria e Përgjithshme, t’i paguajë paditësit Bardhyl Shehu, pagën e gjashtë muajve.”*

5. Në datën 21.4.2010, kërkuesi i është drejtuar me shkrim Prokurorisë së Përgjithshme (subjekti i interesuar) për t’i kërkuar ekzekutimin e vendimit nr. 25. Me anë të shkresës nr. 1055/6 ex-09 Prot., datë 28.4.2010, subjekti i interesuar i është përgjigjur kërkuesit se nuk mund ta ekzekutonte vendimin nr. 25, pasi

konsideronte se ai vendim nuk ishte i formës së prerë përderisa kundër tij ishte ushtruar rekurs pranë Gjykatës së Lartë.

6. Në datën 3.12.2010, pasi shqyrtoi rekursin e paraqitur nga subjekti i interesuar, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, në Dhomën e Këshillimit, me vendimin nr. 00-2010-1271, vendosi mospranimin e tij pasi nuk përmban shkaqe nga ato që parashikon neni 472 i Kodit të Procedurës Civile.

7. Në datën 1.3.2011, me vendimin nr. 24 të po kësaj date, Gjykata e Apelit Tiranë vendosi lëshimin e urdhrit të ekzekutimit të vendimit nr. 25.

8. Në datën 30.3.2011 kërkuesi i është drejtuar me një shkresë Zyrës së Përmbarrimit Tiranë me anë të së cilës kërkoi vënien në ekzekutim të vendimit nr. 25.

9. Zyra e Përmbarrimit Tiranë, me shkresën nr. 4815 prot., datë 26.4.2011, ka lajmëruar subjektin e interesuar për ekzekutim vullnetar. Në mungesë të një përgjigjeje nga subjekti i interesuar, kjo Zyrë, me shkresën nr. 5175 prot., datë 4.5.2011, i njofton subjektin të interesuar vendimin për kalimin në ekzekutim të detyrueshëm.

10. Në datën 17.6.2011, me shkresën nr. 6792 prot., Zyra e Përmbarrimit Tiranë i është drejtuar subjektin të interesuar duke kërkuar informacion në lidhje me veprimet e kryera prej tij për ekzekutimin e vendimit nr. 25.

11. Ndërkohë, për shfuqizimin e vendimit të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë nr. 00-2010-1271, datë 3.12.2010, subjekti i interesuar i është drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese Kolegji i së cilës, me vendimin nr. 68, datë 23.6.2011, vendosi moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.

12. Në datën 23.11.2011, me shkresën nr. 1569/5 prot., subjekti i interesuar ka informuar Zyrën e Përmbarrimit Tiranë se ishte në pamundësi për të ekzekutuar vendimin nr. 25, pasi organika e Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Kurbin është e plotësuar dhe buxheti i miratuar për vitin 2011 dhe vitin 2012 nuk ka asnjë fond për shpërblimin e punonjësve të cilët kanë fituar me vendim të formës së prerë të drejtën për t'u dëmshpërblyer.

13. Në datën 22.12.2011 Zyra e Përmbarrimit Tiranë i ka komunikuar kërkuetit qëndrimin e mësipërm të subjektin të interesuar.

14. Në datën 30.3.2012, me shkresën nr. 1569/11 ex.11 prot., subjekti i interesuar informoi Gjykatën Kushtetuese se vazhdonte të ishte në pamundësi për të ekzekutuar vendimin nr. 25 për sa i takon detyrimit për kthimin e kërkuetit në detyrën e prokurorit pranë Prokurorisë Kurbin. Ndërsa, për sa i takon detyrimit financiar që rrjedh nga ky vendim, subjekti i interesuar, me po këtë shkresë, i komunikoi Gjykatës Kushtetuese urdhrin e Prokurorit të Përgjithshëm nr. 54, datë 23.03.2012, me anë të të cilit urdhërohet shlyerja me kështë e një shume prej 510 000 lekësh në favor të kërkuetit.

II

Pretendimet e palëve parashtruar Gjykatës Kushtetuese

15. **Kërkuesi** pretendon se gjatë fazës së ekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 25, datë 18.3.2010, i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor pasi, për shkak të refuzimit dhe pasivitetit të organeve kompetente, vendimi i formës së prerë, dhënë në favor të tij, nuk po ekzekutohet edhe pse kanë kaluar afërsisht dy vjet nga dhënia e tij.

16. **Subjekti i Interesuar** gjatë gjykimit parashtroi në mënyrë të përmblodhur këto prapësime:

16.1 Ankimet e prokurorëve për shkarkim nga detyra shqyrtohen direkt në Gjykatën e Apelit pa kaluar fillimisht nga gjykatat e shkallës së parë. Rrjedhimisht, vendimi nr. 25, datë 18.3.2010 i Gjykatës së Apelit Tiranë konsiderohet si një vendim i shkallës së parë i cili, në rast rekursi, ka fuqi detyruese vetëm pasi të shprehet Gjykata e Lartë.

16.2 Në përputhje me vendimin nr. 21, datë 3.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese, llogaritja e afatit të arsyeshëm duhet të fillojë jo në datën kur vendimi merr formë të prerë por në datën kur është lëshuar urdhri i ekzekutimit.

16.3 Në përputhje me vendimin nr. 1, datë 19.01.2009 të Gjykatës Kushtetuese, llogaritja e afatit të arsyeshëm duhet të përcaktohet rast pas rasti, në varësi të rrethanave dhe kompleksitetit të çështjes, sjelljes së palëve etj. ... Në përputhje me këto kritere subjekti i interesuar, edhe pse ka qenë në pamundësi objektive për shkak të rrethanave dhe parashikimeve ligjore për të ekzekutuar vendimin nr. 25, ka treguar vullnet të plotë dhe ka bërë përpjekjet e duhura për të ekzekutuar atë vendim.

16.4 Subjekti i interesuar ka nisur të ekzekutojë detyrimet financiare që rrjedhin nga vendimi nr. 25

dhe do të shlyejë përfundimisht këto detyrime në muajin nëntor të vitit 2012.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese lidhur me cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor për arsye të mosekzekutimit të një vendimi gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm

17. Kërkuesi pretendon se i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor për arsye të mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 25, datë 18.03.2010 të Gjykatës së Apelit Tiranë. Sipas kërkuesit, që prej marrjes formë të prerë të këtij vendimi ka kaluar një kohë e gjatë e cila është e pajustifikuar për ekzekutimin e një vendimi gjyqësor.

18. Ekzekutimi, brenda një afati të arsyeshëm, i një vendimi të formës së prerë të gjykatës, duhet konsideruar si pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në kuptim të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut. Ekzekutimi i vendimit përbën një element thelbësor të shtetit të së drejtës e të vetë nocionit të gjykimit të drejtë. Asnjë organ shtetëror nuk mund të vërë në diskutim drejtësinë e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Çdo organ shtetëror detyrohet të marrë masat përkatëse për zbatimin e tyre (*shih vendimet nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 23, datë 17.5.2010; nr. 1, datë 19.1.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Gjykata Kushtetuese, në jurisprudencën e saj të konsoliduar, tashmë ka theksuar se ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës konsiderohet si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht. Vetëm pas realizimit të kësaj faze mund të konsiderohet se individ i ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Procesi i vendosjes në vend të një të drejte të shkelur përfshin jo vetëm vendimmarrjen e gjykatave, por edhe veprimet konkrete të organeve përgjegjëse të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Pa dyshim që një vonesë në ekzekutimin e një vendimi mund të justifikohet në rrethana të veçanta, por vonesa nuk mund të jetë deri në atë shkallë sa të dëmtojë thelbin e të drejtës (*shih vendimet nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 23, datë 17.5.2010; nr. 1, datë 19.1.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Gjykata Kushtetuese ka rikonfirmuar në shumë vendime të saj qëndrimin se në një çështje që përfshin përcaktimin e një të drejte civile, kohëzgjatja e procedurave normalisht llogaritet nga momenti i fillimit të procedurës gjyqësore, deri në momentin kur jepet vendimi dhe ekzekutohet ai. Faza ekzekutive konsiderohet si fazë e mëtejshme e të njëjtit proces (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 14, datë 15.4.2010; nr. 8, datë 23.3.2010; nr. 9, datë 1.4.2009; nr. 1, datë 19.1.2009*).

21. Po ashtu, Gjykata Kushtetuese, duke u bazuar edhe në jurisprudencën e Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut, në mënyrë të vazhdueshme, ka rikonfirmuar se kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e çështjes, sjelljen e aplikantit dhe autoriteteve përkatëse, si dhe interesin e aplikantit. Për vlerësimin e kompleksitetit të procedimeve duhet të kenë rëndësi të gjitha aspektet e çështjes, përfshi objektin e çështjes, faktet e kundërshtuara, volumin e provave shkresore. Kompleksiteti i çështjes, në balancë me parimin e sigurimit të administrimit të përshtatshëm të drejtësisë, mund të justifikojë kohëzgjatje kohore të konsiderueshme. Për sa i përket sjelljes së aplikantit/kërkuesit, Gjykata Kushtetuese ka mbajtur qëndrimin se përdorimi nga ana e aplikantit i të gjitha procedurave të parashikuara nga e drejta e brendshme, me qëllim sigurimin e mbrojtjes, nuk mund të përdoret si argument kundër tij. Për sa i përket sjelljes së autoriteteve, është theksuar se edhe në ato sisteme ligjore, të cilat zbatojnë parimin se iniciativat procedurale u takojnë palëve, përsëri gjykatat kanë detyrimin për të siguruar progresin e gjykimeve me shpejtësi të mjaftueshme (*shih vendimet nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 23, datë 17.5.2010; nr. 1, datë 19.1.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

i) Periudha që duhet marrë në konsideratë

22. Gjykata Kushtetuese vlerëson se është i pabazuar prapësimi i subjektit të interesuar sipas së cilit detyrimi i këtij subjekti për të ekzekutuar vendimin nr. 25 ka lindur vetëm pasi është lëshuar urdhri i ekzekutimit të atij vendimi.

23. Gjykata Kushtetuese, në përputhje me jurisprudencën e Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut, vlerëson se organet shtetërore nuk duhet t'i kërkojnë personit ndaj të cilit janë debitorë që të iniciojë procedura të ekzekutimit të vendimit (*shih vendimin nr. 13, datë 21.3.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Organet shtetërore duhet të përmbushin detyrimet që rrjedhin nga një vendim gjyqësor sapo vendimi të bëhet i ekzekutueshëm. Në përputhje me parashikimet e nenit 449 dhe 451 të Kodit të Procedurës Civile, rezulton se vendimi i Gjykatës së Apelit është i formës së prerë dhe ushtrimi i rekursit ndaj tij pranë Gjykatës së Lartë nuk

ka efekt pezullues, me përjashtim të rasteve kur kjo e fundit vendos pezullimin e vendimit të rekursuar.

24. Në çështjen konkrete, nuk rezulton që ekzekutimi i vendimit nr. 25 të jetë pezulluar me vendim të Gjykatës së Lartë, për këtë arsye, Gjykata Kushtetuese vlerëson se ky vendim është i ekzekutueshëm që në datën 18.3.2010 e cila është data e marrjes së tij.

25. Gjykata konstaton se, në momentin e vendimmarrjes së saj, vendimi nr. 25 ende nuk është ekzekutuar plotësisht dhe, për arsyet e mësipërme, vlerëson se periudha e cila duhet të merret në konsideratë është një periudhë e cila ka filluar në datën 18.03.2010 dhe që prej asaj date vazhdon në mënyrë të pandërprerë.

ii) Kompleksiteti i çështjes

26. Gjykata Kushtetuese vëren se çështja objekt gjykimi, ndryshe nga sa pretendon subjekti i interesuar, nuk paraqet kompleksitet nga pikëpamja faktike apo ligjore, çka mund të justifikonte vonesat apo sjelljen mosvepruese të organeve të ngarkuara nga ligji me këtë qëllim.

iii) Sjellja e kërkuarit

27. Gjykata Kushtetuese vëren se kërkuari nuk ka kryer asnjë veprim që mund të ketë sjellë vonesa në ekzekutimin e vendimit nr. 25.

28. Mbështetur në aktet paraqitur nga palët rezulton se kërkuari që në datën 21.4.2010 ka kërkuar lëshimin e urdhrin të ekzekutimit të vendimit nr. 25 dhe në po atë datë i ka kërkuar subjektin të interesuar ekzekutimin e këtij vendimi.

29. Kërkuari ka vënë në ekzekutim urdhrin e ekzekutimit pasi është lëshuar nga Gjykata e Apelit Tiranë, në datën 1.3.2011.

30. Gjithashtu, Gjykata vëren se kërkuari për ekzekutimin e vendimit nr. 25 i është drejtuar në mënyrë të përsëritur disa institucioneve si Zyrës së Përmbarimit Tiranë, Ministrisë së Drejtësisë, Avokatit të Popullit dhe Presidentit të Republikës.

31. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se sjellja e kërkuarit nuk ka shkaktuar vonesa në ekzekutimin e vendimit nr. 25 dhe kërkuari ka vepruar në përputhje me të drejtat e tij procedurale, duke shteruar mjetet ligjore në dispozicion të tij për rivendosjen e të drejtës së cenuar.

iv) Sjellja e autoriteteve publike

32. Mbështetur në deklaratimet e palëve gjatë gjykimit dhe aktet paraqitur prej tyre, rezulton se subjekti i interesuar pretendon se mund të ekzekutojë vetëm detyrimet financiare që i ngarkohen nga vendimi nr. 25 dhe vijon të mbetet në pamundësi për të ekzekutuar detyrimin për të rikthyer kërkuarin në punë.

33. Subjekti i interesuar administroi në gjykim urdhrin e Prokurorit të Përgjithshëm nr. 54, datë 23.03.2012. Mbështetur në këtë urdhër subjekti i interesuar është angazhuar të shlyejë tërësinë e detyrimit financiar brenda muajit nëntor të vitit 2012. Subjekti i interesuar paraqiti para Gjykatës gjithashtu “Urdhërshpenzimin” nr. 90, datë 3.4.2012, me anë të të cilit vërtetohet që në llogarinë e kërkuarit është kaluar shuma prej 100800 lekësh. Në këto kushte, Gjykata vlerëson se subjekti i interesuar po tregon vullnet për të ekzekutuar detyrimet financiare që burojnë nga vendimi nr. 25.

34. Megjithatë, Gjykata vëren që subjekti i interesuar vijon t’i përmbahet qëndrimit sipas të cilit ai është në pamundësi për të rikthyer kërkuarin në punë për shkak se organika e organit të Prokurorisë, siç është përcaktuar me ligj, është e plotësuar dhe nuk ka vende të lira.

35. Gjykata, në jurisprudencën e saj, është shprehur se i takon debitorit të gjejë një mundësi zgjidhjeje sa më të përshtatshme për këtë rast me qëllim vënien në vend të së drejtës së kreditorit (*shih vendimin nr. 2, datë 1.2.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

36. Mbështetur në aktet e paraqitura nga palët gjatë gjykimit rezulton se me propozim të subjektin të interesuar janë emëruar me dekrete të ndryshme të Presidentit të Republikës disa prokurorë që më parë ushtronin funksionet e oficerit të Policisë Gjyqësore ose të Drejtorit të Kabinetit në Prokurorinë e Përgjithshme. Më konkretisht, rezulton se me dekretin e Presidentit të Republikës nr. 7504, datë 4.6.2012, janë emëruar 10 prokurorë pranë prokurorive të rretheve të ndryshme. Rezulton se asnjë nga këto pozicione nuk i është ofruar kërkuarit.

37. Nga sa më sipër, Gjykata konstaton se subjekti i interesuar ka pasur mundësi për të ekzekutuar detyrimin ndaj kërkuarit duke e rikthyer në detyrë, qoftë pranë një prokurorie të një rrethit tjetër. Ai jo vetëm që nuk e ka bërë këtë, por nuk ka shfaqur deri tani vullnet për të bërë një veprim të tillë pasi vazhdon të shprehë hapur se ndodhet në pamundësi për të ekzekutuar këtë detyrim.

38. Si përfundim, Gjykata konstaton se Prokuroria e Përgjithshme, nëpërmjet sjelljes së saj, ka cenuar

të drejtën e kërkuarit për një proces të rregullt ligjor, të sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe në nenin 6 të KEDNJ-së, për shkak të moszekutimit, brenda një afati të arsyeshëm, të vendimit gjyqësor të formës së prerë vetëm në pjesën që parashikon rikthimin në detyrë të kërkuarit.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131, shkronja “f” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 dhe vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës, duke konstatuar cenimin e së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, si rrjedhojë e moszbatimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 25, datë 18.3.2010 të Gjykatës së Apelit Tiranë vetëm për sa i përket detyrimit për të rikthyer në detyrë kërkuarin.

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Xhezair Zaganjori, Vladimir Kristo, Altina Xhoxhaj, Sokol Berberi, Vitore Tusha, Admir Thanza, Fatmir Hoxha.